Dosarul nr. 4r-2545/24 *(4-23027153-02-4r-11062024)*
Judecător: Liudmila Beșliu

D E C I Z I E
În numele Legii

29 aprilie 2024 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

A examinat în ordine de recurs, *fără participarea părților,* recursul declarat de agentului constatator Sochirca Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024 în cauza contravențională de învinuire a lui **Tîşcul Ala** învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod Contravențional al RM, și-

Termenii de examinare a cauzei:
în instanța de fond: 21.02.2023-14.05.2024;
în instanț de recurs: 11.06.2024-29.04.2025.
Procedura de înștiințare legală a fost efectuată.

Asupra recursului declarat de agentul Sochirca Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru -

C O N S T A T Ă:

1. Potrivit procesului-verbal cu privire la constatarea faptei contravenţionale nr.7 din 14 februarie 2023, s-a stabilit că, Tîşcul Ala deţinând mandatul de consilier în Consiliul municipal Chişinău, a depăşit în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice, respectiv a comis contravenţia prevăzută la art.313 Cod contravenţional.

2. Prin *hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024* s-a declarat nul procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.7 din 14 februarie 2023 și s-a încetat procesul contravenţional pornit în privinţa Alei Tîşcul, *născută la *****, IDNP ****** care se învinuieşte de săvârşirea contravenţiei prevăzută de art.313 Cod contravenţional, pe motivul nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie.

3. *Împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024 a declarat recurs agentul constatator Sochirca Anton prin care a solicitat*

admiterea recursului, casarea hotărârii, pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă rejudecarea cauzei în prima instanţă, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor recurentul a invocat că la 14 februarie 2023, Centrul Naţional Anticorupţie având calitate de autoritate constatatoare, a constatat că, cet. Tîşcul Ala a comis o contravenţia prevăzută de art. 313 Cod contravenţional, excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor de serviciu, săvârşirea unei acţiuni care depăşeşte în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întruneşte elementele constitutive ale infracţiunii

De către autoritatea constatatoare au fost luate toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complet şi obiectiv, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

Respectiv fiind întocmit procesul-verbal (constatare, nefiind examinat cu emiterea unei decizii de sancţionare) cu privire la contravenţie nr. 7 din 14.02.2023, cu conţinutul: la 30.12.2022 a fost intentat procesul contravenţional pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 313 Cod penal, în privinţa factorilor de decizie ai administraţiei publice locale a mun. Chişinău, la examinarea şi adoptarea deciziilor privind aprobarea PUZ-urilor, în lipsa avizelor generale eliberate de Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale (în continuare MIDR), ca organ central de specialitate, conform Legii nr. 835/1996 „privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului”.

În cadrul procesului contravenţional s-a constatat că, prin dispoziţia primarului general al mun. Chişinău nr. 23-CMC din 09.12.2022 „Cu privire la convocarea şedinţei extraordinare a Consiliului municipal Chişinău din 13.12.2022”, a fost aprobată ordinea de zi a şedinţei Consiliului municipal Chişinău din 13.12.2022, iar la p. 28 au fost incluse spre examinare aprobarea Planurilor Urbanistice Zonale (PUZ), cu următoarele subpuncte, după cum urmează:

1. Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal (în volum parţial) pentru teritoriul adiacent str. Bucovinei, municipiul Chişinău;
2. Cu privire la aprobarea planului urbanistic zonal pentru teritoriul din perimetrul străzilor Timiş-Nucarilor-Bujorilor din municipiul Chişinău;
3. Cu privire la aprobarea Planului urbanistic zonal pentru terenul cu numărul cadastral *****, din str. Ginta Latină, 16;
4. Cu privire la aprobarea Planului urbanistic zonal privind dezvoltarea teritoriului ÎM „Niagara” Club SRL din str. Ghidighici, 5.

5. Cu privire la aprobarea Planului urbanistic zonal în vederea valorificării terenurilor cu nr. cadastrale ***** şi ***** şi operarea de modificări în Regulamentul local de urbanism, sect. Centru, str. N. Testemiţeanu, 31, or. Chişinău.

Conform art. 18 alin. 2) al Legii nr. 436 din 28.12.2006 *privind administraţia publică locală*, modificarea sau completarea ordinii de zi se admite numai la începutul şedinţei şi se efectuează cu votul majorităţii consilierilor prezenţi, respectând-se prevederile art. 22 alin. (1).

Astfel, la începutul şedinţei extraordinare a Consiliului municipal Chişinău din 13.12.2022 a fost aprobată ordinea de zi, fiind inclus la p. 28 următorul subpunct:

Cu privire la aprobarea Planului urbanistic zonal în vederea valorificării teritoriului cuprins în perimetrul străzilor Meşterul Manole - Maria Drăgan - Otovasca - str-la Uzinelor, sectorul Ciocana, or. Codru.

În cadrul şedinţei extraordinare a Consiliului municipal Chişinău din 13.12.2022, au fost prezentate spre examinare şi adoptare proiectele deciziilor sus-menţionate, în lipsa Avizelor generale la Planurile Urbanistice Zonale eliberate de Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale.

Confom hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Râşcani, din 02.11.2019 a fost confirmată legalitatea alegerilor locale generale din 20.10.2019 la funcţia de consilier în Consiliul municipal Chişinău şi validate mandatele consilierilor aleşi în Consiliul municipal Chişinău. La fel, componenţa consilierilor în Consiliul municipal Chişinău a fost modificată prin hotărârile Comisiei Electorale Centrale nr. 2907 din 15.11.2019, nr. 2956 din 22.11.2019, nr. 3276 din 10.12.2019, nr. 3367 din 18.12.2019, nr. 3509 din 03.01.2020, nr. 3816 din 10.03.2020, nr. 3986 din 16.06.2020, nr. 4110 din 15.08.2020, nr. 4520 din 01.12.2020, nr. 4582 din 19.01.2021, nr. 4766 din 21.04.2021, nr. 111 din 02.11.2021, nr. 639 din 15.08.2022.

De asemenea, Consiliul municipal Chişinău a fost constituit şi atribuite mandatele de consilieri, prin deciziile Consiliului municipal Chişinău nr. 1/1 din 15.11.2019, nr. 2/11 din 20.11.2019, nr. 3/13 din 27.11.2019, nr. 4.1 din 13.12.2019, nr. 5/1 din 19.12.2019, nr. 1/1 din 15.01.2020, nr. 6/1 din 19.05.2020, nr. 8/1 din 18.06.2020, nr. 15/1 din 31.08.2020, nr. 21/1 din 17.12.2020, nr. 1/1 din 21.01.2021, nr. 4/1 din 02.07.2021, nr. 11/1 din 04.11.2021, nr. 11/1 din 26.08.2022.

În urma dezbaterilor în cadrul şedinţei extraordinare a Consiliului municipal Chişinău din 13.12.2022, prelungite la 20 şi 21 decembrie 2022, înaintării amendamentelor şi supunerii votului proiectelor de decizii incluse în ordinea de zi la p. 28, subpct. 1-6, cu votul majoritar al consilierilor municipali Chişinău, inclusiv a dnei Tîşcul Ala au fost adoptate următoarele decizii:

- nr. 21/19-1 din 20.12.2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal pentru teritoriul adiacent str. Bucovinei”;
- nr. 21/19-2 din 20.12.2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal pentru teritoriul din perimetrul străzilor Timiş - Nucarilor - Bujorilor din municipiul Chişinău”;
- nr. 21/19-3 din 20.12.2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal pentru terenul cu numărul cadastral *****”;
- nr. 21/19-4 din 20.12.2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal privind dezvoltarea teritoriului ÎM „Niagara” Club SRL din str. Ghidighici, 5”;
- nr. 21/19-5 din 21.12.2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal în vederea valorificării terenurilor cu numerele cadastrale ***** şi ***** din str. Nicolae Testimiţanu 31, mun. Chişinău”;
- nr. 21/19-6 din 21.12.2022 „Cu privire la aprobarea Planului Urbanistic Zonal în vederea valorificării teritoriului cuprins în perimetrul străzilor Meşterul Manole - Maria Drăgan - Otovasca - str-la Uzinelor, sectorul Ciocana, or. Chişinău”.

Consilierul municipal în Consiliul municipal Chişinău, Tîşcul Ala, ignorând prevederile art. 25 şi Anexei Legii nr. 835/1996 *privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului,* precum şi p. 2, 3 şi 4 ale „Regulamentului privind emiterea Avizului general la documentaţia de urbanism” aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale nr. 45 din 25.03.2022, a votat „pentru” adoptarea deciziilor în cauză.

Lipsa Avizelor generale obligatorii la documentaţia de urbanism este probată prin răspunsul MIDRnr. 10/2-5777 din 08.12.2021, nr. 10-852 din 18.02.2022, nr. 10-1719 din 01.04.2022, nr. 10/1-1426 din 18.03.2022, nr. 10-3803 din 29.07.2022, nr. 10-4396 din 26.08.2022, procesul-verbal nr. 05 din 25.07.2022, procesul-verbal nr. 08 din 18.08.2022, Registrului Avizelor generale emise de MIDR la documentaţia de urbanism, procesul-verbal de audiere a martorului, Alexei Boşneaga, şeful Secţiei reglementări tehnice în construcţii a MIDR, cererile de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chişinău al Cancelariei de Stat cu nr. 1303/OT4-26 din 13.01.2023, 1303/OT4-19 din 11.01.2023, nr. 1303/OT4-08 din 05.01.2023, nr. 1303/OT4-23 din 13.01.2023, nr. 1303/OT4-36 din 17.01.2023, nr. 1303/OT4-37 din 17.01.2023, procesul-verbal de audiere a martorului, Ion Ciumac, şeful Oficiului Teritorial Chişinău al Cancelariei de Stat, Extrasului din Stenograma şedinţei extraordinare a Consiliului municipal Chişinău din 16.12.2022 (continuare din 13.12.2022) şi procesului-verbal de examinare a înscrisurilor din 06.02.2023, CD-urile cu înregistrările audio-video a şedinţei extraordinare a Consiliului municipal Chişinău din 13.12.2022, prelungite şi la 20 şi 21 decembrie 2022 şi procesul-verbal de examinare a înregistrărilor audio-video

din 06.02.2023.

Reieşind din cele expuse, prin acţiunile sale, cet. Tîşcul Ala, deţinând mandatul de consilier în Consiliul municipal Chişinău, a depăşit în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice, respectiv a comis contravenţia prevăzută de art. 313 Cod contravenţional - *Excesul de putere,* adică *săvârşirea unei acţiuni care depăşeşte în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*, care nu conţine elemente constitutive ale infracţiunii.

Respectiv fiind constatate circumstanţele descrise, precum şi din materialele anexate (probele) expres se deduce faptul că acţiunile cet. Tîşcul Ala se încadrează în componenţa de contravenţie prevăzută de art. 313 Cod Contravenţional „Excesul de putere", şi anume *săvârşirea unei acţiuni care depăşeşte în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întruneşti elementele constitutive ale infracţiunii.*

Reieşind din Hotărârea nr. 4 din 20.02.2018 al Curţii Constituţionale, în adresa instanţei conform prevederilor art. 401 alin. (11(31. art, 395 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod Contravenţional, dosarul contravenţional a fost expediat în adresa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani respectându-se termenul prevăzut de lege, însă la 14.05.2024 de către Judecătoria Chişinău, sediul Buiucanii este emisă o hotărâre prin care s-a încetat procesul contravenţional pornit în privinţa Alei Tîşcul, învinuită în comiterea contravenţiei prevăzute la art. 313 Cod contravenţional, pe motivul nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie.

În urma consultării şi lecturării hotărârii din 14 mai 2024, drept temei al soluţiei adoptate de către instanţa de fond agentul constatator constată că aceasta se motivează pe un singur argument:

Precum că, în urma refuzului persoanei în căreia privinţă a fost pornit procesul contravenţional de a semna procesul verbal, nu a fost asigurat contrasemnarea de către un martor asistent. Deşi procesul verbal de constatare în privinţa cet. Tîşcul Ala este contrasemnat de către făptuitoare cu inscripţia: *nu accept învinuirea adusă*, ca urmare nu consideră că a încălcat Legislaţia Republicii Moldova. Respectiv procesul verbal fiind semnat de persoana în privinţa căreia a fost pornit procesul contravenţional.

Totodată, invocă în faţa instanţei de recurs că instanţa de fond nu a fost investită cu expunerea în partea ce ţine de legalitatea deciziei sau a formei procesului verbal, ci a fost dedusă judecăţii cauza contravenţională în partea examinării acesteia şi expunerii referitor la existenţa elementelor componenţei de contravenţie prevăzute de art. 313 Cod contravenţional al Republicii Moldova în fapta consilierei, or, scopul legii contravenţionale diferă de scopul legii

administrative, fapt prescris şi în art. 2 al Codului contravenţional al Republicii Moldova, scopul legii contravenţionale constă în apărarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei, apărarea proprietăţii, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluţionarea cauzelor contravenţionale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenţii.

În acelaşi context, relevante sunt şi dezideratele din Hotărârea Curţii Constituţionale nr.28 din 22.11.2018, §65, în care Curtea a reţinut în jurisprudenţa sa că, sistemul de sancţionare al statului trebuie să funcţioneze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, să fie convinşi că sistemul judiciar va reacţiona împotriva ilegalităţilor comise faţă de ei şi nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiţi. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenţionale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.

De fapt instanţa în mare parte şi temei de încetare se expune la art. 445 Cod contravenţional, că în procesul verbal a fost omis segmentul cu referire la art. 443 alin. (6) Cod contravenţional, de şi este un proces-verbal de constatare nu de examinare, misiune de identificare la examinare îi revine nemijlocit instanţei potrivit art. 456 alin. 2 lit. f) Cod contravenţional, *la judecarea cauzei contravenţionale, judecătorul identifică persoana în a cărei privinţă a fost pornită procedura contravenţională în baza actelor de identitate,* şi alte circumstanţe relevante pentru examinarea justă a cauzei contravenţionale.

Cu referire la omisiunile la care face trimitere instanţa, recurentul menţionează repetat faptul că procesul verbal este unul de constatare, iar examinarea în conformitate cu art. 443 alin. (9), art. 395 alin. (1) pct. 1) lit. c) şi art. 401 alin. (3) Cod contravenţional îi revine nemijlocit instanţei.

Menţionează că, instanţa de fond a examinat cauza superficial, iar la baza hotărârii adoptate a pus doar interesele făptuitoarei, Tîşcul Ala, fiind neglijate probele care au fost acumulate şi administrate de către agentul constatator.

Contrar celor concluzionate de către prima instanţă, recurentul atrage atenţia instanţei de recurs că, instanţa de fond nu a luat în consideraţie faptul că agentul constatator din cadrul Centrului Naţional Anticorupţie nu a emis o decizie de sancţionare în privinţa lui Tîşcul Ala, ci a constatat o contravenţie şi a remis materialele acumulate instanţei de judecată în vederea examinării şi a emiterii deciziei de sancţionare.

Or, conchid că, în prezenta speţă, instanţa de fond nu s-a expus pe marginea faptei contravenţionale în baza art. 313 Cod contravenţional, ce a fost încetat, pe motivul nulităţii procesului verbal, or, la cazul dedus judecăţii nu este clară motivarea primei instanţe referitor la circumstanţele invocate de către agentul constatator (partea acuzării), circumstanţe ce urmau evident a li se da apreciere în modul corespunzător, or, dreptul discreţionar al autorităţilor administraţiei publice

locale şi a împuterniciţilor acestora nu este unul absolut, atunci când există pericolul real de prejudiciere a interesului public.

Recurentul consideră, că instanţa de fond a examinat cauza contravenţională fără cercetarea dosarului contravenţional, fără a menţiona probele acumulate de agentul constatator, nefiind clar ce materiale ale dosarului contravenţional au fost cercetate de instanţă, mai mult ca atât deşi agentul constatator a anexat un şir de probe acumulate pe parcursul constatării contravenţiei în partea motivantă a hotărârii, acestora nu le-a fost dată nicio apreciere.

Or, elucidarea tuturor împrejurărilor menţionate are o mare importanţă la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanţa de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat serveşte drept temei pentru anularea hotărârii atacate.

Mai mult, se atestă că concluziile formulate în hotărârea instanţei de fond se apreciază ca fiind generale, şi care se contrazic, fără a se lua în considerare circumstanţele de fapt şi de drept conţinute în materialele dosarului contravenţional, fără a fi coroborate cu probele anexate la dosar.

Or, instanţa de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe şi nu a ţinut cont de cerinţele art.457-458 Cod contravenţional al Republicii Moldova, care prevăd examinarea contravenţiei sub toate aspectele, complet şi obiectiv, clarificând circumstanţele ce au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale pertinente speţei, inclusiv la cele constatate de către agentul constatator care a constatat fapta contravenţională agentul constatator menţionează că normele legale nu au fost respectate întocmai de către instanţa de fond, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Având în vedere cele sus precizate, şi faptul că instanţa de fond nu s-a pronunţat pe marginea probelor care demonstrează vinovăţia făptuitorului cât şi a tuturor argumentelor susţinute de agentul constatator, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, în consecinţă hotărârea contestată fiind pasibilă de a fi casată integral cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanţa de fond, în alt complet de judecată, or, din necesitatea reparării erorilor admise, care nu pot fi înlăturate pe altă cale, cât şi din necesitatea soluţionării juste a cauzei contravenţionale dedusă judecăţii prin analiza minuţioasă şi amplă a probelor existente la materialele cauzei.

La caz, concluziile instanţei sunt în contradicţie cu circumstanţele pricinii în consecinţă hotărârea nefiind motivată suficient, urmează a fi casată.

4. În conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, reieșind din prevederile art. 447 alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs agentul constatator, și contravenienta, în conformitate cu art. 471 alin. (2) Cod Contravențional, despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de *a respinge recursul declarat de agentul constatator Sochirca Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerente.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs *respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat*.

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

5.2. În fapt, Colegiul penal constată că, potrivit procesului-verbal cu privire la constatarea faptei contravenţionale nr.7 din 14 februarie 2023, s-a stabilit că, Tîşcul Ala deţinând mandatul de consilier în Consiliul municipal Chişinău, a depăşit în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice, respectiv a comis contravenţia prevăzută la art.313 Cod contravenţional.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024 s-a declarat nul procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.7 din 14 februarie 2023,

întocmit de agentul constatator Nicolae Levinţa, din cadrul Centrului Naţional Anticorupţie, în baza art. 313 din Codul contravenţional în privinţa lui Tîşcu Ala. S-a încetat procesul contravenţional pornit în privinţa Alei Tîşcul, născută la *****, IDNP ***** care se învinuieşte de săvârşirea contravenţiei prevăzută de art.313 Cod contravenţional, pe motivul nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie.

5.3. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal conchide, că recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță, din care considerente va respinge ca nefondat recursul declarat în prezenta cauză, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Colegiul remarcă că, procesul-verbal cu privire la contravenție nr.7 din 14 februarie 2023, a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 443 Cod contravențional. Or, în speța data persoana în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, în cazul dat Tîşcul Ala nu și-a aplicat semnătura pe actul întocmit nici într-o rubrică, și nici nu a fost certificat acest fapt prin semnătura a unui martor *(f.d.7-13, vol. I)*.

Totodată, la rubrica „martor asistent” de către agentul constatator nu au fost consemnate careva date ale martorului asistent, or lipsește numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon a acestuia, precum și semnătura acestuia.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art. 10 Codul Contravențional al RM, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanță de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art. 442 alin. (1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza

constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

În temeiul prevederilor art. 458 Codul Contravențional al RM, examinând cauza contravențională, instanță de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, iar potrivit prevederilor art. 460 Codul contravențional, instanță de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptice şi juridice ale cauzei.

Conform prevederilor art. 425 Cod Contravențional al RM, probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoaşterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită.

6. Colegiul Penal, prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenții.

Sub aspectul legalității procesului-verbal, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită formă „*ad validitatem*”, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

6.1 Analizând conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție cu nr.7 din 14 februarie 2023, Colegiul penal reține că deși este indicat la rubrica nr. 14 că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost încheiat în prezența făptuitorei, în rubrica nr. 15 „martor asistent” nu este indicat martorul asistent, astfel, instanța de recurs reține că suntem în situația în care făptuitorul a refuzat să semneze procesul-verbal cu privire la contravenție, fapt confirmat prin lipsa semnăturii acestuia în toate rubricile necesare din procesul-verbal cu privire la contravenție *(f.d.7-13, vol. I)*, situație în care agentul constatator urma să certifice refuzul făptuitorului prin semnătura cel puțin a unui martor asistent, cu indicarea datelor de identitate ale acestuia.

Astfel, Colegiul notează că agentul constatator nu s-a conformat dispozițiilor legale şi imperative ale art. 443 alin. (6) din Codul contravențional, potrivit căruia faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon), de la care nu se admit derogări, or conform alin. (5) din aceiași normă, procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, dar şi de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

În consecutivitate, instanța de recurs interpretează prevederile enunțate în modul că în toate cazurile organul de constatare urmează inițial să se asigure de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în prezența făptuitorului şi doar ulterior, dacă acesta refuză de a semna procesul-verbal cu privire la contravenție, poate recurge deja la adoptarea acestui act, însă cu condiția de a certifica refuzul prin semnătura cel puțin a unui martor, ale cărui date de identitate urmează a fi indicate în procesul-verbal întocmit.

Astfel, în rubrica „semnătura persoanei în a cărei privință s-a întocmit procesul-verbal” lipsește semnătura făptuitorului. Pentru respectarea condiției legalității procesului-verbal, agentul constatator urma să asigure semnarea acestuia de un martor, prin care se adeverea faptul refuzului acesteia *(f.d.7-13, vol. I)*.

Această obligație procesuală la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție rezultă și din conținutul art. 388 alin. (8) din Codul contravențional, care stipulează că, în cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să

asigure participarea la acțiunile procesuale a persoanelor dezinteresate, cu capacitate de exercițiu deplină (martori asistenți), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate.

Din conținutul procesului-verbal reiese faptul că refuzul Alei Tîşcul, de a semna actul întocmit de agentul constatator nu a fost consemnat prin semnătura unui martor asistent care ar confirma refuzului eschivării a acestuia. În acest sens, instanța de recurs notează că procesul-verbal cu privire la contravenție nr.7 din 14 februarie 2023 nu întrunește condițiile specificate în art. 443 alin. (6) din Codul contravențional.

6.2. Totodată, potrivit art. 443 alin. (5,13) Cod contravențional, procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi de victimă cînd există. Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). Copia de pe procesul-verbal se înmînează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi victimei la cerere. În cazul procesului-verbal încheiat în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se înmînează în modul prevăzut la art. 382 alin. (6).

Așadar, prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, în absența martorului fără a indica datele de identitate ale acestuia (prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon), precum şi lipsa semnăturii cantravenientei, instanța de recurs opinează că legea contravențională a fost aplicată în mod extensiv, arbitrar, neechitabil şi exclusiv defavorabil față de Tîşcul Ala, fapt interzis de lege, prin ce a încălcat drepturile şi libertățile constituționale ale persoanei acuzate, care în final afectează iremediabil şi esențial fondul cauzei.

În subsidiar, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (2) din Codul contravențional, este statuat că alte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod, pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Respectiv, conform art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art. 425 alin. (6) lit. c) din același Cod, consacră că nu pot fi admise ca probe informațiile acumulate prin încălcarea esențială a drepturilor şi libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare, iar conform alin. (2) din același articol coroborat cu prevederile art. 442 şi 443 din același cod, procesul

verbal cu privire la contravenție reprezintă un mijloc de probă, prin care au fost stabilite anumite circumstanțe de fapt.

Având în vedere cele menționate, în contextul cărora partea apărării nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privința căreia există deja o suspiciune de neautenticitate, prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art. 443 alin. (6)şi 445 alin. (2) din Codul contravențional, care sunt norme procedurale şi esențiale în prezentul caz, din acest considerent, nu se mai impune nici analiza de către instanță a altor motive de fapt invocate de către agentul constatator sau a probelor prezentate în argumentarea acuzării la cauza contravențională, precum şi a altor probe susținute de partea apărării în proces.

Respectiv Colegiul notează că potrivit art. 461 alin. (2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) din același articol, doar dacă se constată că lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

6.3. Examinând recursul declarat de către recurent în prezenta cauză, Colegiul Penal consideră, că argumentele acestuia nu pot constitui temei de casare a acesteia, mai mult decât atât, prima instanța destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care şi prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterînd importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală”, a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale şi autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Potrivit prevederilor art. 445 alin. (1) și alin. (2) din Codul contravențional, (1) ne consemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal. seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de

identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice - lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. (2) celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

La caz, Colegiul constată că determinând legalitatea întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul stabilește că acesta nu corespunde rigorilor stabilite de art. 443 Cod contravențional, or contrar normei *pre citate,* actul procedural a fost emis fără a fi consemnate careva date ale martorului asistent , iar asemenea încălcare nu poate fi înlăturată, decât prin declararea nulă a actului procedural, reieșind din prevederile art.443 alin.(6) din Codul contravențional.

În același context, instanța de recurs concluzionează că agentul constatator, abilitat cu atribuții de constatare a faptei contravenționale și aplicare a sancțiunii, administrează orice probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Din acest argument rezultă, că simpla constatare (uneori pretinsa constatare) a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție. În alți termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului — neconfirmate prin alte mijloace de proba — pot plana o serie de dubii, instanța apreciază că își găsește aplicarea unui alt principiu de drept, și anume principiul *in dubio pro reo.*

Astfel, prezumția nevinovăției și exigența ca organul de urmărire penală să suporte sarcina de a dovedi acuzațiile este menționată explicit în articolul 6 § 2 din CEDO și ține de noțiunea generală de proces echitabil în sensul articolului 6 § 1 *(a se vedea, muîatis mutandis, Saunders versus Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de nord din 17 decembrie 1996, § 68).*

De asemenea, articolul 6 din CEDO garantează dreptul la un proces echitabil pentru a decide asupra drepturilor și obligațiilor cu caracter civil sau a temeiniciei oricărei acuzații penale.

6.4. La caz, Colegiul penal relevă că, nu rezistă criticii argumentul recurentului potrivit căruia hotărârea instanței de judecată se limitează la o expunere superficială și abstractă a aspectelor faptice ale cauzei, or se constată că instanța de judecată la examinarea cauzei a determinat caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, precum și alte circumstanțe care au importanță

pentru examinarea cauzei, adică a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține prezența la caz a condițiilor prevăzute de prevederile art.445 alin.(2) din Codul contravențional în sensul altor încălcări ale art. 443 şi/sau altor norme imperative, la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.7 din 14 februarie 2023, motiv pentru care în ordinea art. 461 alin. (2) din același cod, întemeiat a dispus încetarea procesului contravențional în acest caz, pentru învinuirea adusă Alei Tîşcul, conform articolului 313 din Codul contravențional.

Prin urmare, în circumstanțele de fapt și de drept enunțate, procesul-verbal cu privire la contravenție nr.7 din 14 februarie 2023, urmează a fi anulat, iar procesul contravențional intentat de către agentul constatator în privința Alei Tîşcul, pe semnele contravenției prevăzute art. 313 din Codul contravențional, urmează a fi încetat, din motiv că există alte circumstanțe care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu pot fi înlăturate de către instanța de judecată.

În continuare, Colegiul penal relevă, că recursul înaintat nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.466 Cod contravențional pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea emisă, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat.

În atare circumstanțe Colegiul penal reține, că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Or, conform art. 470 alin.(3) Cod contravențional instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze şi alte temeiuri fără a agrava situația contravenientei, circumstanțe care la caz nu se regăsesc.

Colegiul Penal consideră, că recursul declarat la caz reprezintă de fapt dezacordul recurentului cu aprecierea instanței de judecată, or instanța de recurs consideră aprecierea instanței de fond una clară, certă și bine motivată, iar careva probe și temeiuri de casare a acesteia nu au fost depistate.

7. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a hotărârii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

8. În această ordine de idei, Colegiul Penal conchide că argumentele invocate în recurs, nu şi-au găsit confirmare în procesul verificării legalității în ordinea controlului ierarhic superior, motiv pentru care recursul declarat de agentul constatator Sochirca Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024, urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii instanței de fond.

9. În conformitate cu prevederile art. art. 473 alin. (1) pct. 1), lit. b), 474 Cod Contravențional al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de agentul constatator Sochirca Anton împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 14 mai 2024 în cauza contravențională de învinuire a Alei Tîşcul învinuită în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod Contravențional al RM, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecător: Olag Cojocaru

Judecător: Vladislav Schibin